

Intervju predsednika vlade za revijo Obrtnik

9.9.2026 - | gov.si

Predsednik vlade Janez Janša je pred 21. Forumom obrti in podjetništva opravil intervju za revijo Obrtnik, ki jo izdaja Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije. Spregovoril je o stanju in prihodnosti slovenskega malega gospodarstva, konkurenčnosti Slovenije in Evrope, razbremenitvi gospodarstva, zmanjšanju birokracije ter zagotavljanju bolj stabilnega in predvidljivega poslovnega okolja.

Dotaknil se je tudi cen energentov, vloge Strateškega sveta za gospodarstvo in ukrepov, s katerimi želi vlada izboljšati pogoje za podjetništvo, investicije in zaposlovanje.

Kako ocenjujete kondicijo slovenskega malega gospodarstva v primerjavi z drugimi državami srednje Evrope?

Glede na to, da se je v zadnjih letih gospodarstvenikom, predvsem pa malemu gospodarstvu, nalagalo nove in nove davke, obveznosti, dodatno birokracijo in iz njih delalo malodane razredne sovražnike, lahko samo čestitam vsem tistim, ki niso obupali. Podjetniki so v zadnjih letih dokazali, da se znajo prilagoditi tudi zelo zahtevnim razmeram. Imamo številna podjetja, ki so tehnološko napredna, izvozno usmerjena in na svojih področjih zelo konkurenčna.

A če primerjamo Slovenijo z državami srednje Evrope, vidimo, da se tekmovanje za investicije zaostruje. Podjetnik danes zelo hitro primerja stroške dela, davčno okolje, ceno energije, hitrost pridobivanja dovoljenj in količino administracije. Kapital nima domovine in tudi podjetje je ne bo imelo, če ne bo imelo pogojev za delo in rast.

Zato je naše izhodišče jasno: država mora biti servis gospodarstva, ne njegov dodatni strošek. To pomeni manj birokracije, bolj predvidljivo davčno okolje in predvsem pogoje, v katerih se splača investirati in zaposlovati.

Mala in srednje velika podjetja predstavljajo hrbtenico slovenskega gospodarstva. Kakšna bo njihova vloga na dolgi rok?

Njihova vloga bo še pomembnejša. Slovenija si ne more privoščiti gospodarskega modela, ki bi bil odvisen od nekaj velikih podjetij ali od države kot največjega zaposlovalca.

Potrebujemo široko podjetniško bazo. Potrebujemo družinska podjetja, obrtnike, start-upe, hitro rastoča tehnološka podjetja in podjetja, ki so sposobna iz majhne Slovenije prodajati na globalnem trgu.

Naš cilj mora biti, da podjetje, ki danes zaposluje pet ali deset ljudi, čez deset let zaposluje petdeset ali sto ljudi – in da pri tem ostane v Sloveniji. To pa se ne zgodi samo od sebe. Za to potrebujemo znanje, dostop do kapitala, ustrezno infrastrukturo in predvsem okolje, ki bo podjetniku to omogočilo. To okolje pa mora biti stabilno in previdljivo. Eno temeljnih izhodišč naše koalicijske pogodbe je oblikovanje uspešne Slovenije, naš cilj je zato Slovenija kot visoko razvita, konkurenčna in socialno odgovorna država, v kateri podjetnik ali posameznik raste in se razvija s takšno hitrostjo, kakršno je sposoben doseči, država pa mora oblikovati spodbudno okolje za vse tiste, ki želijo iti še hitreje in še višje.

Slovenija je precej odvisna od izvoza. Kaj je treba urediti, da bodo evropska podjetja globalno bolj konkurenčna?

Evropa ima danes predvsem problem konkurenčnosti. Evropska podjetja pogosto niso slabša od ameriških ali azijskih podjetij po znanju, kakovosti ali inovativnosti. Problem je, da se jim nalaga bistveno več pravil, postopkov in stroškov.

Evropa ne more globalne konkurenčnosti graditi tako, da bo evropski podjetnik za isti izdelek potreboval več dovoljenj, več obrazcev in več časa kot konkurent drugje po svetu.

Potrebujemo tri stvari: cenejšo energijo, manj birokracije in več vlaganj v produktivnost. Ob tem potrebujemo tudi boljšo evropsko prehransko, obrambno, energetske in tehnološko samozadostnost. Slovenija mora biti pri tem glasna. Mi smo izvozno gospodarstvo in če bo Evropa nekonkurenčna, bomo posledice zelo hitro občutili. Zato mora biti konkurenčnost Evrope tudi slovenski nacionalni interes.

V kakšnem stanju so državne finance? Ali omogočajo razbremenitve gospodarstva?

Javne finance niso v stanju, ko bi lahko brez premisleka obljubljali vse vsem. Vlada je ob nastopu opozorila na zelo hitro rast javnih izdatkov, tudi aktualni podatki za prvo polovico leta kažejo, da so bili odhodki državnega proračuna približno 12,3 odstotka višji kot leto prej, medtem ko so prihodki zrasli za 8,4 odstotka. Primanjkljaj državnega proračuna je ob polletju znašal 1,2 milijarde evrov. To pomeni, da moramo najprej pogledati, kje država porablja denar in kaj državljani in gospodarstvo za ta denar dobimo.

Razbremenitve so nujne, dela in gospodarstva, povečanje neto dohodkov zaposlenih in absolutno razbremenitev birokracije. Če zmanjšamo strošek dela, poenostavimo postopke in povečamo investicije, lahko dolgoročno ustvarimo več prihodkov tudi za javne blagajne.

Naš cilj je vzdržna kombinacija: manj nepotrebnih odhodkov, več investicij in bolj konkurenčno gospodarstvo. To je bistveno bolj odgovorna politika kot stalno povečevanje davčnih obremenitev.

Kdaj lahko pričakujemo uresničitev zahtev iz koalicijske pogodbe?

Kar nekaj ukrepov koalicijske pogodbe je Državni zbor z interventnim zakonom za razvoj Slovenije sprejel še pred imenovanjem vlade, a se trenutno zbirajo podpisi za razpis referendumu. Sicer verjamem, da če bomo o tem odločali na referendumu, obstaja velika večina ljudi, ki ne bo nasprotovala ukrepom, ki posameznikom prinaša višje plače, upokojencem manj bremen in s tem višje pokojnine, hkrati pa gospodarstvu izboljšuje pogoje za poslovanje. Verjamem, da bo na morebitnem referendumu prevladala zdrava pamet nad politikantstvom in bo zakon, ki nikomur nič ne jemlje, daje pa pravzaprav vsem skupinam prebivalstva, tudi zaživel. Je pa treba opozoriti, da dokler ta zakon ni v veljavi, Državni zbor ne more sprejemati zakonov s podobno tematiko, ki so že skoraj pripravljeni, na primer sprememb dohodninske lestvice, ki bodo prinesle višje neto plače. Poleg tega je pred dobrim mesecem, kot smo prav tako obljubili v koalicijski pogodbi, z delom začel Strateški svet za gospodarstvo, ki ga sestavlja skoraj 40 strokovnjakov, dobrih poznavalcev gospodarstva, med njimi seveda tudi predstavnik malega gospodarstva. Ustanovljen je bil prav z namenom priprave konkretnih, izvedljivih in sistemskih rešitev za izboljšanje poslovnega okolja in konkurenčnosti.

Naš namen ni pisati in sprejemati zakone, zato da jih pošljamo v obravnavo, pač pa, da z njimi ustvarimo okolje, ki ga gospodarstveniki, mali in veliki, potrebujete. Slovenija bo kot država zares uspešna le, če boste uspešni tudi vi, podjetniki. Tisti, ki vsak dan zaposlujejo ljudi in plačujejo račune, zelo dobro vedo, kje sistem ne deluje in njim je zato treba prisluhniti in jih upoštevati.

Kako gledate na referendum o interventnem zakonu za razvoj Slovenije?

To je zahteva za referendum proti razvoju! Referendum je demokratičen institut in njegovo uporabo je treba spoštovati. Ustava omejuje referendumsko pravico za fiskalne zakone, a tega je Ustavno sodišče vseeno dovolilo. Toda pri tako pomembnih vprašanjih moramo govoriti predvsem o vsebini. In ta zakon prinaša koristi vsem, obenem pa nikomur nič ne jemlje. Z napovedjo referendumu na zakon, ki prinaša višje plače, višje pokojnine, nižje davke, nižje cene osnovnih živil, ta zakon zdaj stoji že skoraj 5 mesecev. Pet mesecev bi že lahko bil v veljavi, 5 mesecev bi Slovenija že lahko imela bolj stabilno in predvidljivo okolje za poslovanje, samostojni podjetniki bi bili že razbremenjeni, sprejemali bi se lahko že tudi dodatni ukrepi. Kot ste dejali tudi v Obrtno – podjetniški zbornici Slovenije, ta zakon končno nagraduje podjetnost in marljivost, ne pa ju dodatno obremenjuje.

Katere so glavne usmeritve vlade pri zagotavljanju predvidljivega poslovnega okolja? Stabilnost in predvidljivost, to sta najcenejši in hkrati najbolj učinkoviti obliki gospodarske politike. Državo skoraj nič ne stane, če podjetniku zagotovi, da se pravila ne bodo vsakih nekaj mesecev spreminjala.

Podjetnik mora vedeti, kakšna bo njegova davčna obremenitev, kakšni bodo stroški dela, kakšni so postopki in koliko časa bo potreboval za investicijo.

Zato so naše prioritete jasne: stabilnejši davčni sistem, manj birokracije, digitalizacija postopkov, hitrejša odločanja države. Pomemben del v koalicijski pogodbi je namreč tudi uvedba enotnega sistema presoje vplivov predpisov, načela »molk pomeni soglasje«.

Kaj bo vlada naredila glede cen energentov?

Energetski šoki so pokazali, da energija ni samo gospodarsko vprašanje, ampak vprašanje nacionalne varnosti in konkurenčnosti. V slovenski energetiki ni prostora za aktivizem, prav tako je leva politika iz zelenega prehoda naredila religijo, ukrepe na tem področju pa sta vodila napuh in aroganca. Vse to vpliva na gospodarstvo in na kmetijstvo, še eno ključno strateško panogo. Ob tem je treba poudariti, da majhno podjetje nima enake pogajalske moči kot velika korporacija. Če se cena elektrike ali drugega energenta močno poveča, tega pogosto ne more preprosto prenesti na kupca. Zato moramo imeti sistem, ki je odporen na zunanje šoke.

Dolgoročni odgovor niso vedno nove subvencije. Te lahko pomagajo v izrednih razmerah, ne morejo pa biti trajen model. Potrebujemo dovolj proizvodnje, stabilno omrežje, investicije v infrastrukturo in učinkovitejšo rabo energije.

Sicer pa ravno v teh dneh pristojni minister zaključuje pogajanja o interventnem zakonu, ki bo predvsem avtoprevoznikom, pa tudi ostalim, recimo kmetom, pomagal blažiti stroške energentov v teh energetsko negotovih časih.

Kakšna je vloga Strateškega sveta za gospodarstvo?

Od Strateškega sveta pričakujem predvsem konkretne predloge. Svet mora identificirati probleme in predlagati rešitve, ki jih je mogoče relativno hitro prevesti v zakonodajo ali prakso. Pomembno je tudi, da v razpravi sodelujejo ljudje, ki gospodarstvo poznajo iz prve roke. Svet je usmerjen v izboljšanje gospodarskega okolja, povečanje konkurenčnosti in ustvarjanje pogojev za višjo dodano vrednost.

Če bi morali podjetniku, ki razmišlja o investiciji, dati en razlog za optimizem – kaj bi mu povedali? V Sloveniji imamo ljudi z znanjem, imamo podjetnike, ki so dokazali, da lahko iz Slovenije prodajajo praktično na vse konce sveta, imamo dobro infrastrukturo in smo del evropskega notranjega trga. Seveda imamo težave. Toda bistveno je, ali jih je država pripravljena reševati, ali je pripravljena prisluhniti posameznim skupinam, pa naj bodo to mladi, ki šele vstopajo na podjetniško pot, samozaposleni, obrtniki, ki poleg sebe zaposlujejo še številne druge ali pa upokojenci, ki so že dosegli pogoje za upokojitev, pa si še želijo ostati na trgu dela in prispevati svoje znanje in izkušnje. Moje sporočilo podjetniku je zato zelo preprosto: če imate dober projekt, ga razvijajte. Na koncu se vse vrne k isti stvari: brez podjetništva ni investicij, brez investicij ni produktivnosti, brez produktivnosti ni višjih plač in brez višje dodane vrednosti ni dolgoročno višjega življenjskega standarda. Ukrepi vlade bodo izhajali iz tega dejstva.

Slovenija ima vse možnosti, da ostane med uspešnejšimi državami srednje Evrope. Da spet postane vodilna! Ampak uspeh ni samoumeven. Države tekmujejo, podjetja tekmujejo in tudi ljudje se odločajo, kje bodo živeli in ustvarjali. Naša naloga je, da ustvarimo pogoje, v katerih se bo splačalo ostati, investirati, zaposlovati in ustvarjati.

<https://www.gov.si/novice/2026-09-09-intervju-predsednika-vlade-za-revijo-obrtnik>